

NOVICE IZ STROKE NEWS FROM THE FIELD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

NOVICE GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

POROČILO O SLOVENSKEM TRGU NEPREMIČNIN ZA LETO 2023

V letu 2023 se je na slovenskem nepremičninskem trgu že drugo leto nadaljeval trend upadanja kupoprodaj nepremičnin, medtem ko so cene še naprej rasle. Na zmanjšanje števila kupoprodaj stanovanjskih nepremičnin je vplival predvsem dvig obrestnih mer in posledično zmanjšanje povpraševanja po stanovanjskih posojilih. Število tržnih prodaj stanovanj v večstanovanjskih stavbah se je lani na ravni države zmanjšalo za 15 do 20 odstotkov, število prodaj stanovanjskih hiš pa za 20 do 25 odstotkov.

Najbolj izrazit je v zadnjih dveh letih trend upadanja zemljišč za gradnjo stavb. V primerjavi z letom 2022 se je število prodaj zazidljivih zemljišč lani zmanjšalo za 20 do 25 odstotkov, medtem ko je bilo v primerjavi z letom 2021 manjše že za 40 odstotkov.

Slika 1: Poročilo o slovenskem nepremičninskem trgu (vir: GURS).

Rast cen stanovanjskih nepremičnin in zemljišč za njihovo gradnjo v letu 2023 sicer ni bila tako izrazita kot v rekordnem letu 2022, a kljub temu razmeroma visoka. Na ravni države so cene stanovanjskih hiš zrasle za 9 odstotkov, cene stanovanj v večstanovanjskih stavbah pa za 6 odstotkov, medtem ko so cene zemljišč za gradnjo stanovanjskih stavb zrasle za 8 odstotkov.

Ob upadanju števila transakcij, rekordnih cenah nepremičnin in zemljišč za njihovo gradnjo se zdi, da smo že dosegli vrh nepremičninskega cikla in prehajamo v fazo upočasnitve oziroma ohlajanja trga na ravni celotne države.

Poročilo je dostopno na portalu Prostor, na strani Trg nepremičnin. Več informacij lahko dobite na Geodetski upravi RS, pr.gurs@gov.si.

TOMAŽ PETEK IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA EUROGEOGRAPHICS

Na generalni skupščini združenja evropskih geodetskih uprav EuroGeographics v španski Seville je bil za njegovega predsednika izvoljen v. d. generalnega direktorja Geodetske uprave Tomaž Petek.

»V čast mi je, da sem bil izvoljen za predsednika EuroGeographicsa, ki je zavezan k sodelovanju s svojimi člani, da bi omogočil dostop do njihovih podatkov in strokovnega znanja za javno dobro z vključevanjem v evropske

in svetovne infrastrukture,« je zbrane nagovoril Tomaž Petek. Izpostavil je pomembnost zaupanja vrednih podatkov in njihove dostopnosti. V imenu članov se je zahvalil dosedanjemu predsedniku Colinu Brayu za njegovo strokovnost, nasvete in neomajno predanost uresničevanju vizije EuroGeographicsa med predsedovanjem.

RAZSTAVA VSAK MILIMETER ŠTEJE NA PTUJU

Slika 2: Ambientalni prikaz Janeza Vajkarda Valvasorja (vir: GURS).

Na mednarodni dan geodetov, 21. marca 2024, so v Zgodovinskem arhivu na Ptujju odprli občasno razstavo o razvoju geodezije na Slovenskem skozi čas *Vsak milimeter šteje*.

Razstava obsega več panojev, na katerih je predstavljena zgodovina geodetske stroke, metode merjenja, kartografija, zemljiški kataster, geodezija in suverenost države, znanost in razvoj ter primeri geodetske stroke v praksi. V vitrinah je razstavljenih več kot dvajset geodetskih instrumentov in drugih muzejskih predmetov, vključuje pa tudi multimedijske prikaze in 3D-interaktivno predstavitev vsebin. Z ambientalnim prikazom je predstavljen tudi Janez Vajkard Valvasor, ki je imel pomembno vlogo pri razvoju kartografije. Razstavo je pripravil Tehniški muzej Slovenije v sodelovanju z Geodetsko upravo, Zvezo geodetov Slovenije in Oddelkom za geodezijo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo.

Razstava je bila v letu 2022 prvič na ogled v Depojih državnih muzejev v Pivki, v prvi polovici leta 2023 je gostovala na Oddelku za geodezijo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, poleti je bila na ogled v Posavju na gradu Sevnica, v začetku tega leta pa v Kulturnem domu v Gorici. V zgodovinskem arhivu na Ptujju bo na ogled do 31. avgusta 2024.

39. SREČANJE PREDSTAVNIKOV GEODETSKIH UPRAV IN REGIJ Z OBMOČJA NEKDANJE HABSBUŠKE MONARHIJE

V češkem mestu Brno je od 14. do 16. maja 2024 potekalo 39. srečanje predstavnikov geodetskih uprav in regij z območja nekdanje habsburške monarhije (angleško *39th Conference of the Surveying and Mapping Authorities of Austria, Bosnia and Hercegovina, Croatia, Czechia, Friuli-Venezia Giulia, Hungary, Slovakia, Slovenia, Trentino and South Tyrol*).

Srečanje z naslovom *Revision of Cadaster Data and other Tools and Methods for Updating Cadaster Content* je organizirala češka geodetska uprava ČÚZK.

Srečanja smo se udeležili tudi predstavniki Gursa Vasja Kavčič, Jože Dajnko in Dominik Zupan. Uvodni nagovor je imel predsednik ČÚZK inž. Karel Štencel. Predstavil je splošne podatke o češkem katastru, strukturo državne geodetske uprave, njihove naloge in področja dela. Češki predstavnik Martin Raška je govoril o reviziji njihovega katastra.

Ernst Brandstötter je predstavil avstrijske metode za izboljšanje kakovosti katastrskih map v odvisnosti od kakovosti izvornih map in razpoložljivih podatkov ter novo digitalno storitev vrednotenja zemljišč.

Martina Nemet je v splošnem predstavila hrvaški katastrski sistem in izpostavila večletni načrt katastrskih izmer gradbenih območij za obdobje 2021–2030, pri čemer veliko pozornosti namenjajo novim izmeram, ki jih pogodbeno izvajajo geodetska podjetja.

Slovakinja Martina Behuliaková je predstavila aktivnosti pri dolgoročnem cilju izdelave vektorskih katastrskih map (VKMi), ki jih izvajajo ob upoštevanju geodetskih meritev na območjih, kjer so izvorne karte ustrezno vzdrževane in podatki omogočajo zadovoljivo transformacijo in implementacijo.

Vasja Kavčič s slovenske geodetske uprave je predstavil vzdrževanje slovenskega katastra nepremičnin. Za uvod je omenil redne katastrske postopke, prevzemanje podatkov iz drugih evidenc in druge metode vzdrževanja podatkov, prikazal rezultate projekta vektorizacije etažnih načrtov in samodejne identifikacije stavb v povezavi z opozorilnim sistemom, več poudarka pa je namenil sami kakovosti katastra in odkrivanju neskladij oziroma napak z izvajanjem rednih kontrol v novi informacijski rešitvi Kakovost.

Slika 3: Udeleženci 39. srečanja geodetskih uprav in regij (vir: GURS).

Gyula Iván je na temo posodabljanja in upravljanja madžarskega katastrskega sistema predstavil ključne dejavnike za vzdržen prostorski razvoj.

V regiji Južna Tirolska in Trentino za vzdrževanje katastra posegajo po klasičnih in sodobnih metodah. Izvajajo nadgradnjo globalnega navigacijskega satelitskega sistema GNSS na območju, s katerim želijo povečati pokritost s signalom ter izboljšati točnost in natančnost meritev.

Slobodanka Ključanin je predstavila metode in aktivnosti v zvezi z vzdrževanjem katastra v Bosni in Hercegovini. Za večinski del države so bile v preteklosti izvedene nove izmere. Ker pa se raba tal s časom spreminja, v zadnjem času izvajajo postopke obnove katastrske izmere, ki jih je tudi podrobneje predstavila.

Konferenca je ponudila vpogled v različne načine vodenja katastra v regiji. Zanimivo je bilo poslušati in videti, kako je vsaka država ubrala svojo smer, čeprav vsi izhajamo iz istega temelja. Z razvojem tehnologij so se spremenili tudi geodetski postopki. Vsaka država stremi k temu, da bi bila v koraku s časom, čeprav tehnološki napredek ni vse. Zavedati se je treba kakovosti osnovnih podatkov in tehnologijo uporabiti za njihovo izboljšavo. Na konferenci smo uvideli, da je to zavedanje na visoki ravni, zato v prihodnost zremo s pričakovanjem, kaj dobrega bo prinesel napredek.

DNEVI GEOPROSTORSKIH PODATKOV 2024

V Banjaluki je od 22. do 23. aprila 2024 potekala prva mednarodna konferenca na temo infrastrukture prostorskih informacij (IPI), imenovana *Dnevi geoprostorskih podatkov 2024*.

Konferenca je bila namenjena predstavitvi dosežkov in stanja na področju IPI, mreženju in izmenjavi mnenj med sodelujočimi. To so bili predstavniki institucij, ki se ukvarjajo s prostorskimi podatki z območja republik nekdanje skupne države. Dogodek je gostila Republika Srpska, udeleženci so prišli iz Federacije BiH, Srbije, Severne Makedonije, Slovenije, med njimi so bili tudi posebni gostje, donatorji iz Švedske in Nizozemske ter predstavnica Svetovne banke.

Slovenijo sta s svojo predstavitvijo zastopala dr. Primož Mavsar in dr. Andreja Švab Lenarčič, ki sta predstavila delo naše geoinformacijske skupnosti in nove IPI v Sloveniji – Geo Slovenija.

Slika 4: dr. Primož Mavsar med predstavitvijo Geo Slovenije (vir: GURS).

Odzivi na predstavitev so bili zelo pozitivni in spet smo dobili potrditev, da delamo dobro in v pravo smer. Na področju IPI smo v prednosti predvsem pri povezavah procesov med resorji. Od drugih udeležencev pa lahko za zgled vzamemo predvsem uporabniško usmerjenost. Naprednejše države, ki imajo osnovno

IPI že vzpostavljeno, močno izpostavljajo vidik uporabe, saj je še tako dobro zasnovana IPI obsojena na propad, če nima uporabniške vrednosti. V projektu Zeleni slovenski lokacijski okvir – SLO4D zato upravičeno dajemo poudarek tudi na odpiranju podatkov, pridobivanju uporabniških mnenj, razširjanju informacij ter opolnomočenju o IPI.

LETNO POROČILO O DELU GEODETSKE UPRAVE ZA LETO 2023

Na spletni strani Geodetske uprave je objavljeno letno poročilo o delu Geodetske uprave za leto 2023. Eden izmed ključnih projektov, ki smo ga uspešno zaključili, je bila digitalna preobrazba katastra nepremičnin. Ta projekt ne le poenostavlja upravne postopke za uporabnike, ampak tudi izboljšuje preglednost in dostopnost podatkov za vse deležnike. Posebno pozornost smo namenili izboljšanju storitev za državljane, podjetja in druge uporabnike geodetskih podatkov. Velik obseg nalog smo izvedli tudi v okviru projekta Zeleni slovenski lokacijski okvir SLO4D. V letnem poročilu so opisane še ostale aktivnosti, ki so sestavni del rednega programa dela državne geodetske službe.

Slika 5: Letno poročilo Geodetske uprave 2023 (vir: GURS).

ZEMLJA NI POPOLNA KROGLA – 80 LET GEODETSKE SLUŽBE NA SLOVENSКИH TLEH

Če Zemlja ni popolna krogla, kakšna je potem njena oblika? Odgovor na zastavljeno vprašanje bi lahko dobili 3. aprila 2024 na slavnostni akademiji v Narodni galeriji v Ljubljani, ki jo je ob 80-letnici geodetske službe v Sloveniji organizirala Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS). Glavni gostitelj dogodka je bil generalni direktor GURS-a, slavnostna govornica pa predsednica državnega zbora. Goste sta nagovorila tudi minister za naravne vire in prostor ter svetovalec predsednice Republike Slovenije za evropske zadeve. Bogat umetniški program, mnoge obstranske aktivnosti ter priložnostna razstava so skupaj s slavnostnimi govorniki počastili ta pomembni praznik vede in slovenskega prostora, obenem pa našega planeta, Zemlje, ki, kot pove že ime dogodka, na zmoto mnogih ni običajna krogla.

Slovesnost je bila postavljena v osrednjo nacionalno ustanovo za umetnost v Sloveniji in v njeni zgodovini je zapisano, da je »dolga desetletja živela želja Slovencev po svoji lastni umetniški ustanovi in v letu 1925 se je končno uresničila«. Prav tako je dolga desetletja živela želja slovenskih geodetov po lastni slovenski državni geodetski službi. In pred dobrimi osmimi desetletji so se pojavili njeni prvi obrisi, ko je bila ustanovljena geodetska sekcija na takratnem osvobojenem ozemlju, tri leta kasneje pa je bila uradno ustanovljena geodetska uprava.

Slavnostna akademija nas je popeljala skozi poslanstvo, pristojnosti in naloge geodetske službe, ki so skozi leta širile in postajale vse bolj razvejane. Danes geodetska služba odgovarja na številne izzive sodobne družbe, ki so povezani z upravljanjem prostora ter lokacijskim umeščanjem vseh človekovih želja in potreb vanj. Skrbi za obširne zbirke podatkov na področju državnega koordinatnega, kartografskega

in topografskega sistema, na področju državnega sistema nepremičnin in vrednosti, državne meje, prostorskih enot in hišnih števil. Naloge državne geodetske službe že vrsto let opravlja Geodetska uprava Republike Slovenije. Z ministrstvom za obrambo sodeluje na področju topografskih in kartografskih kart za potrebe obrambe države, pri opravljanju posameznih razvojnih in strokovno-tehničnih nalog je močno povezana z Geodetskim inštitutom, vse bolj pa tudi z lokalnimi skupnostmi, ki so nosilke nalog lokalne geodetske službe.

GURS kot osrednja državna institucija razvoj stroke usklajuje z Oddelkom za geodezijo na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, s civilno družbo preko Zveze geodetov Slovenije, z gospodarstvom pa s Sekcijo za geodezijo pri Inženirski zbornici Slovenije in Gospodarskim združenjem geodetskih izvajalcev ter sodnimi izvedenci geodetske stroke. Z mednarodnim sodelovanjem in udejstvovanjem skrbi za prenos dobrih praks in udejanjanje evropskih smernic. Vseskozi uresničuje odgovornost, da razvoj teče v skladu z usmeritvami države, predvsem pa resornega ministrstva.

Slika 1: Udeleženci slavnostne akademije (vir: GURS).

Na akademiji je bila slavnostna govorka predsednica državnega zbora mag. Urška Klakočar Zupančič, izpostavila je pomembnost geodetske službe z vidika države in državljanov, predvsem pri varovanju osebne lastnine: *»Spoštovani geodeti, v rokah imate najmočnejše orodje proti negotovosti in strahu prihodnosti, to je vaša trdna miselnost, vaša strokovnost, vaš odnos do etike in vrednot. S tem, ko sledite visokim standardom na področju geodezije, integriteti in poštenosti pri vseh vidikih vašega dela, bistveno pripomorete k zaščiti ugleda poklica geodeta, ohranjanju zaupanja med geodeti, državljani ter zagotavljanju svetlo prihodnost pri nadaljnji razdelitvi in delitvi Zemlje, ki ni popolna krogla.«*

Zbrane je nagovoril tudi svetovalec predsednice Republike Slovenije za evropske zadeve geodet dr. Zoran Stančič, ki je spregovoril o pomenu geodezije, o njenih dimenzijah in obliki Zemlje z vidika Evrope.

Slika 2: Slavnostna govorka mag. Urška Klakočar Zupančič (vir: GURS).

Slika 3: Dr. Zoran Stančič med nagovorom (vir: GURS).

Minister za naravne vire in prostor Jože Novak se je zahvalil vsem generacijam geodetov: *»Vsi skupaj smo lahko ponosni na dosežke geodetske službe skozi vsa ta leta, na novosti in inovacije, ki ste jih vpeljali, na tehnološki napredek, ki ste ga omogočili, ter na vašo sposobnost prilagajanja in odzivanja na nove izzive, s katerimi se soočamo v vse bolj kompleksnem in dinamičnem svetu.«*

Generalni direktor Geodetske uprave Tomaž Petek je na kratko povzel zgodovino razvoja geodetske službe v Sloveniji, poudaril, da smo geodezija predvsem ljudje, ter se ozrl tudi v prihodnost: *»Pomembno je, da tudi v prihodnosti ohranjamo visoke standarde strokovnosti, integritete in znanja, ki so značilni za geodetsko službo in za poklic geodeta. Hkrati pa moramo biti odprti za spremembe, fleksibilni v prilagajanju novim tehnologijam in potrebam družbe. Skupaj smo graditelji boljše, bolj povezane in trajnostne prihodnosti za vse nas.«*

Slika 4: Minister Jože Novak med nagovorom (vir: GURS).

Slika 5: Tomaž Petek med uvodnim nagovorom (vir: GURS).

Ob tej priložnosti je bil premierno predstavljen kratek film o geodeziji, ki nas popelje v svet osemdesetletne geodezije, v svet *»kjer iščemo meje na tej naši Zemlji, preizkušamo in predstavljamo svoje ter skrbimo za tiste, ki so tam zato, da je vsem bolje«,* v svet, kjer *»edinstveno obliko Zemlje spravimo v matematične formule in izravnalne račune ter se čudimo nad njenim nenehnim spreminjanjem in preoblikovanjem«,* in v svet, kjer *»prava prijateljstva ostanejo, kot ostajajo meritve, koordinate, višine, meje in imena.«*

Video Geodezija

Slika 6: Izseka iz filma o geodeziji (vir: GURS).

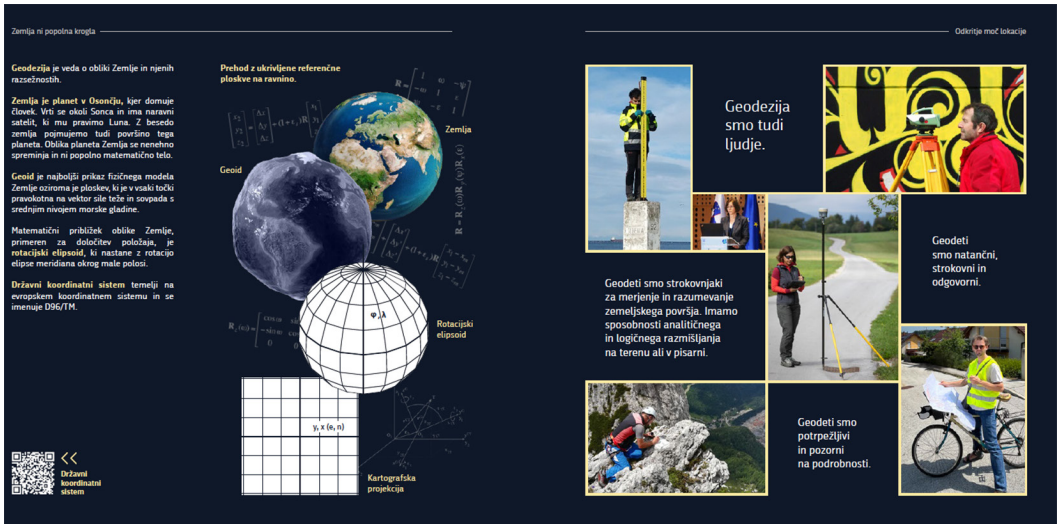
Slavnostna akademija je ponudila priložnost tudi vsem negeodetom, da vsaj delno začutijo veličino in moč geodezije in geodetske službe pri proučevanju Zemlje. Za goste akademije je preprost odgovor na kompleksno vprašanje skušal poiskati tudi vrhunski strokovnjak s Katedre za matematično in fizikalno geodezijo ter navigacijo na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo dr. Bojan Stopar, ki je napisal, da je »Zemlja od daleč res okrogla, od nekoliko bližje elipsoid, od blizu razgibana, a tako zelo kompleksna, da se je treba z njo ukvarjati zelo poglobljeno ... Oblika Zemlje je geoid, ki je geometrijska kategorija. Določena pa je na osnovi fizičnih sil, ki na Zemljo delujejo.« Ob koncu prizna, da o obliki Zemlje že veliko vemo, a nas še vedno preseneča, ter sklene, da »Zemlja res ni popolna krogla, kar pa njeno lepoto samo poudarja«.

Dogodka se je udeležilo več kot dvesto povabljenih gostov iz različnih organizacij, ki so tako ali drugače povezane z geodetsko službo. Z obiskom so se geodeziji poklonili tudi minister za javno upravo, direktor hrvaške geodetske uprave in njegova namestnica, predstavniki in direktorji direktoratsv z ministrstev za naravne vire in prostor, za okolje, podnebje in energijo, za finance ter za kohezijo in regionalni razvoj, predstavniki Zveze geodetov Slovenije, Inženirske zbornice Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije, SURS, Arhiva Republike Slovenije, SAZU ter Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Med udeleženci so bili tudi predstavniki združenja ravnateljev, Društva sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije ter Gospodarsko interesnega združenja geodetskih izvajalcev.

Častitljiva obletnica je bila tudi priložnost za zahvalo vsem posameznikom, ki so s trdim delom prispevali k razvoju geodezije in poklica geodeta na slovenskih tleh. Z njihovo predanostjo in strokovnostjo so omogočili razvoj infrastrukture, gradnjo cest, naselij, načrtovanje in urejanje prostora, urejanje lastnine, pa tudi kartiranje ozemlja države, upravljanje nepremičnin ipd. Zahvala je bila izrečena vsem, ki predstavljajo geodetsko službo: vsem geodetom, pravnikom, ekonomistom, informatikom, gradbincem, urbanistom, agronomom, organizatorjem, administratorjem in drugim odličnim strokovnjakom, zaposlenim na geodetski upravi in v širši geodetski službi. Zahvale so bile seveda izrečene tudi vsem dosedanjim Gursovim direktorjem in dvema namestnicama direktorja: Miroslavu Črničevu st., Antonu Koširju, dr. Milanu Naprudniku, Miroslavu Črničevu ml., Božu Demšarju, Alešu Seliškarju, Antonu Kupicu, Tomažu Petku, dr. Boženi Lipej, mag. Erni Flogie Dolinar.

Ob koncu slavnostne akademije je izjemna ekipa z Gursa ob pomoči zunanjih sodelavcev in pod taktirko namestnice generalnega direktorja mag. Erne Flogie Dolinar poskrbela tudi za nekaj spominov. Gostje

so imeli priložnost videti izjemen pogled na Zemljo prek holograma in 3D print geoida, 3D sliko čudovitega Robbovega vodnjaka, izdelano z laserskim skenerjem in iz oblaka točk, ter razstavo ilustracij, ki jih je za geodetsko razstavo *Vsak milimeter šteje* v produkciji Tehniškega muzeja Slovenije narisal Matjaž Dekleva. Za to priložnost je bila izdana tudi spominska brošura z naslovom *Zemlja ni popolna kroglja*. Nekaj od vsega tega nas čaka tudi na Geodetskem dnevu.

Slika 7: Izsek iz brošure *Zemlja ni popolna kroglja* (vir: GURS).

Slika 8: Gostitelji z govorniki in predstavniki ministrstev ter fakultete (vir: GURS).

Slika 9: Hologram (vir: GURS).

Slika 10: Gursova organizacijska ekipa (vir: GURS).

Pripravili:

mag. Erna Flogie Dolinar, Geodetska uprava Republike Slovenije

Mateja Urbančič, Geodetska uprava Republike Slovenije

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FGG

Fakulteta za gradbeništvo
in geodezijo

NOVICE FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO UNIVERZE V LJUBLJANI

DELOVNI VIKEND VODSTVA ICA IN 13. DELAVNICA ICA KOMISIJE ZA PLANINSKO KARTOGRAFIJO

Ožje vodstvo mednarodnega kartografskega združenja ICA sestavljamo predsednik, generalni sekretar in zakladnik, predsednik v predhodnem mandatu in sedem podpredsednikov. Naša naloga je vodenje združenja v štiriletnem obdobju med kongresi. Prvo spoznavno delovno srečanje smo opravili konec septembra 2023, drugič pa smo se sestali konec marca 2024, obakrat na Dunaju. Takšna srečanja so zelo intenzivna, v prvih dveh dneh smo tako obravnavali sedemnajst zadev, od poročil o aktivnostih v zadnjih mesecih, imenovanj posameznikov za posamezne zadolžitve, pregledov delovanja komisij in delovnih skupin, priprave na prihodnje konference, presoje pobud in vlog držav članic pa do problematike publikacij ter določitve terminov in lokacij naslednjih sestankov.

Slika 1: Udeleženci delovnega posveta na Dunaju (foto: Markus Jobst).

Naslednja dva dneva so se nam pridružili vodje komisij in delovnih skupin, med njimi je kar nekaj novincev, tudi vodja Komisije za toponime dr. Matjaž Geršič, zato smo jim v prvem dnevu najprej predstavili vlogo komisij, podporo, ki jo zagotavljamo člani izvršnega odbora in ostali vpeti v delovanje ICA, možnosti publiciranja, objavljanja novic ter pridobitev omejene finančne pomoči mladim strokovnjakom, ki se udeležijo delavnic in drugih dogodkov komisij in delovnih skupin. Drugi dan smo v celoti namenili izmenjavi pogledov in mnenj glede vloge kartografije in karte, možnosti izvedbe aktivnosti komisij in delovnih skupin, tudi medsebojnih povezav, raziskovalni agendi, sodelovanju s sestrskimi organizacijami. Tovrstno združeno srečanje z vodji komisij in delovnih skupin se praviloma opravi ob začetku vsakega štiriletnega mandata, medtem ko bodo srečanja ožjega vodstva ICA dvakrat letno v živo, medtem pa po potrebi tudi na daljavo.

13. delavnica Komisije za planinsko kartografijo ICA (CMC) je potekala od 3. do 7. aprila 2024 ob vznožju poljskih Tater. Organizator je bil Rafał Jońca iz AMG Maps, prisotnih je bilo 36 udeležencev iz Poljske, Avstrije, Francije, Nemčije, Grčije, Hrvaške, Indije, Nove Zelandije, Portugalske, Romunije, Slovenije, Švice in ZDA. Med njimi je bilo pet študentov. Letošnja tema je bila *Kartiranje gora v novi dobi*; delavnica je vsebovala 23 predstavitev, razvrščenih v sedem sklopov. Nekatere izmed sklopov so vodili tudi najmlajši udeleženci, s čimer smo želeli zagotoviti, da bi se počutili dobrodošle in vključene.

Četrtek in sobota sta bila namenjena različnim temam, povezanim z gorsko kartografijo. Četrtek večer se je začel s posterji, na katerih so študenti predstavili svoje prispevke. Sledil je sestanek komisije, ki ga je vodil njen vodja Patrick Kennelly.

Petek je bil dan za terenski ogled in praktično uporabo novosti v planinski kartografiji. Namen tega tradicionalnega dneva je spoznavanje lokalnega gorskega okolja in njegovih kartografskih upodobitev, pa tudi mreženje in spoznavanje med udeleženci. Razdelili smo se v tri skupine, dve sta obiskali nacionalni park Tatry, kjer se je prva podala do ikoničnega jezera Morske oko ob vznožju najvišjega vrha Poljske, druga pa do spektakularne razgledne točke na Tatry. Tretja se je odločila na kulturni ogled Zakopan in njihove okolice, vključno z mestnim središčem z značilno leseno arhitekturo in vožnjo z vzpenjačo na razgledno točko nad središčem zimskega in letnega gorskega turizma na Poljskem. Po vrnitvi v Grand Limba & Resort je bila zadnja petkova aktivnost vedno zahteven gorski kviz, ki ga je vodil Tom Patterson. Zmagovalna ekipa je dosegla 20 od 27 možnih točk.

Slika 2: Udeleženci delavnice ICA komisije za planinsko kartografijo (foto: Karel Kriz).

Delavnica se je nadaljevala v soboto z drugim delom predstavitev, ob koncu pa še s podelitvijo štipendij dvema mlajšima udeležencema, Madeline Grubb iz Združenih držav Amerike in Shekharju Kumarju iz Indije.

Program delavnice, povzetki predstavitev ter ostale informacije o delovanju Komisije so na voljo na spletni strani komisije na naslovu <https://mountaincartography.icaci.org>.

Pripravil: Dušan Petrovič

STROKOVNA EKSKURZIJA ZAKLJUČNIH LETNIKOV MAGISTRSKEGA ŠTUDIJA GEODEZIJE

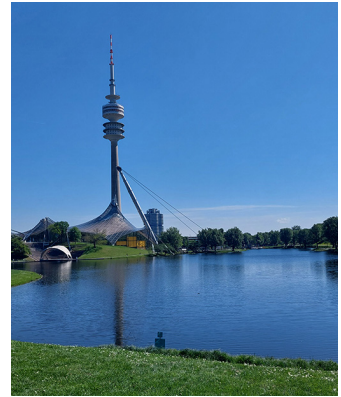
Maj 2024 je študentom zaključnega letnika magistrskega študija geodezije na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani prinesel nepozabno izkušnjo, saj smo se podali na strokovno ekskurzijo v Darmstadt in Frankfurt. Štiridnevno potovanje je združilo izobraževanje in kulturno raziskovanje, kar je študentom omogočilo edinstven vpogled v sodobne prakse in tehnologije na področju geodezije.

München in Dachau – prvi dan

Potovanje se je začelo 13. 5. 2024 z odhodom iz Ljubljane v zgodnjih jutranjih urah. Prva postojanka je bila v olimpijski vasi v Münchnu, kjer smo študenti raziskovali arhitekturne dosežke in infrastrukturo olimpijskih iger leta 1972. Po ogledu stolpa in sprehodu po parku smo pot nadaljevali proti Dachauu.

Slika 1: Olimpijska vas.

Slika 2: Razgledni stolp.

Nadaljevanje je prineslo čustveno obarvan ogled koncentracijskega taborišča. Študenti smo se seznanili z zgodovino druge svetovne vojne in grozotami, ki so se dogajale v taborišču. Ta izkušnja je poudarila pomembnost zgodovinskega spomina in etičnih vidikov.

Slika 3: Obisk taborišča v Dachauu.

Darmstadt – središče tehnološkega napredka

Po prihodu v Darmstadt, kjer smo študenti prenočili, je drugi dan prinesel obisk EUMETSAT-a. Tu nas je sprejela nekdanja študentka fakultete Janja Avbelj in nam predstavila delovanje evropske organizacije za meteorološke satelite. Študenti smo pridobili vpogled v tehnologije, ki jih uporabljajo pri spremljanju vremenskih in podnebnih sprememb.

Slika 4: Udeleženci pred Meteosatom druge generacije.

Slika 5: EUMETSAT

Med obiskom Univerze v Darmstadtu smo imeli možnost vpogleda v raziskovalne projekte. Posebej zanimivi so bili projekti s področja geodezije in kartografije, kjer smo študenti spoznali najnovejše tehnologije in metode, ki jih uporabljajo naši nemški kolegi.

Popoldne smo obiskali podjetje Verus Digital, katerega ustanovitelj je nekdanji študent naše fakultete. Matevz Domajnko nam je predstavil inovacije na področju digitalnih rešitev v geodeziji. Podjetje se ukvarja predvsem z digitalizacijo arhitekturne dediščine in 3D skeniranjem. Ta izkušnja nam je odprla oči glede potencialnih kariernih poti in inovacij v panogi.

Frankfurt – srce finančne in tehnološke industrije

Tretji dan je bil posvečen Frankfurtu, kjer smo začeli z vodenim ogledom mesta. Sprehodili smo se po glavnih znamenitostih, kot so Römer, Stara opera in katedrala, ter občudovali mestno arhitekturo in zgodovinske lokacije.

Slika 6: Römer

Slika 7: BKG

Po krajšem premoru za kosilo smo obiskali agencijo *Bundesamt für Kartographie und Geodäsie* (BKG). Tam smo se seznanili z različnimi tehnikami kartografije in geodezije ter si ogledali najsodobnejše tehnologije za merjenje in kartiranje zemeljskega površja. Predstavitve v BKG je bila izjemno poučna, saj smo študenti pridobili dragocene informacije glede delovanja nacionalne kartografske agencije.

Večer v Darmstadt se je zaključil z druženjem v lokalnem baru, kjer smo se študenti pomerili v biljardu in pikadu, kar je bila priložnost za povezovanje in sprostitvev po intenzivnem dnevu.

Heidelberg – zaključek z zgodovinskim pridihom

Zadnji dan ekskurzije je bil namenjen obisku Heidelberga. Mesto, znano po svoji univerzi in bogati zgodovini, je študentom ponudilo voden ogled starega mostu, univerze, cerkve in študentskega zapora. Ob koncu ogleda smo si privoščili znamenite heidelberške čokoladice, imenovane študentski poljub, in se pripravili na dolgo vožnjo nazaj domov.

Slika 8: Ulice mesta Heidelberg.

Sklepne misli

Strokovna ekskurzija v Frankfurt in druge nemške kraje je bila za študente magistrskega študija geodezije izjemna priložnost za poglobljanje znanja, spoznavanje novih tehnologij in širjenje obzorij. S pridobljenimi izkušnjami in stiki bomo lahko bolje pripravljeni na izzive, ki nas čakajo v karieri. Ekskurzija je tudi pripomogla k medsebojnemu povezovanju in sodelovanju, kar bo koristilo tako pri nadaljnjem študiju kot v poklicnem življenju.

V imenu študentov MA GIG zapisal Aleš Božijak, študent geodezije in geoinformatike

FOTO: Aleš Božijak

DELAVNICA KRAKOV

Študenti magistrskega študijskega programa prostorsko načrtovanje na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani smo se v nedeljo, 2. 6. 2024, odpravili na mednarodno urbanistično delavnico v Krakov na Poljskem. Petdnevna delavnica z naslovom *The Role of Public Spaces in the Face of Future Urban Challenges* (slov.: Vloga javnih prostorov v prihodnjih urbanih izzivih) se je osredotočala na ureditev javnega urbanega prostora, tako da je dostopen vsem uporabnikom, pri čemer se upoštevajo tudi varnost, participacija lokalnih skupnosti, podnebne spremembe, biodiverzitet, prometna ureditev, ekonomski učinek ipd.

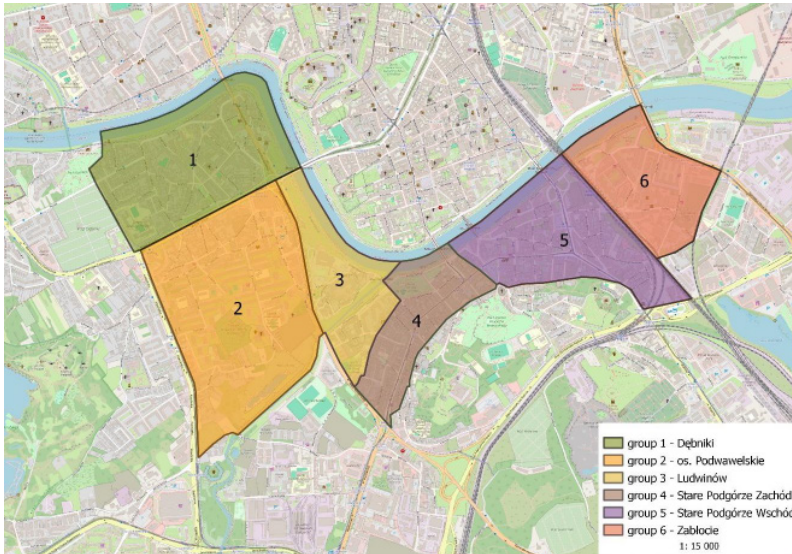
Delavnico je gostila Univerza za ekonomijo v Krakovu (slika 1), poleg nas so se je udeležili študentje z Univerze v Rzeszowu na Poljskem ter francoski študentje z Univerze v Grenoblu. Delo je potekalo v šestih mešanih mednarodnih skupinah, pri čemer je vsaka obravnavala eno od vnaprej določenih območij, ki oblikujejo bolj ali manj sklenjene soseske na robu mestnega jedra Krakova ob reki Visli (slika 2).

Slika 1: Ekonomska univerza v Krakovu.

S študenti drugih univerz smo se srečali v živo v ponedeljek. Najprej smo prisluhnili uvodnemu predavanju, zatem pa skupaj z mentorji šli na teren. Vsaka skupina se je natančno seznanila s stanjem na njenem območju obravnave. Namen terenskega ogleda je bil spoznati območje obravnave, prepoznati njegove prednosti in slabosti, pa tudi nevarnosti in priložnosti, ki pomembno vplivajo na razvoj javnega prostora. Da smo v naslednjih dneh lažje poiskali rešitev, ki bi najbolje ustrezala okoliščinam v danem prostoru, smo okolico tudi fotografirali, si delali zapiske in budno opazovali. Posamezne skupine so na podlagi tega oblikovale skupne ugotovitve in izhodišča, ki so postali ogrodje za oblikovanje strategije ureditve javnega prostora na posameznem območju.

V torek smo na začetku dneva prisluhnili predstavitvi direktorja Oddelka za strategijo, investicijsko načrtovanje in monitoring, ki je del krakovske mestne uprave. Seznanili smo se z nekaterimi nedavnimi projekti v mestu ter prostorsko politiko, ki jo lokalna skupnost želi upoštevati pri oblikovanju prostora v prihodnosti. Preostanek popoldneva in še naslednji dan sta bila namenjena izdelovanju analiz območja in razvijanju idej, ki smo jih v sredo v krajših nastopih predstavili drugim skupinam.

Slika 2: Območja obravnave ob reki Visli na robu krakovskega mestnega jadra.

Slika 3: Predstavitve predlaganih rešitev za eno izmed obravnavanih območij.

V četrtek smo dokončali grafične in kartografske podlage in sestavili plakat ter s tem končali tehnični del delavnice. Delo preteklega tedna, s poudarkom na lastnih oblikovnih rešitvah, smo v petek predstavili udeležencem in mentorjem delavnice, prisluhnili pa so nam tudi strokovnjaki iz urbanističnega oddelka mesta Krakov. Sledili so razprava in predlogi za izboljšave predstavljenih rešitev.

Udeležba na delavnici je bila vsekakor dobrodošla izkušnja, saj večina med nami do tedaj še ni imela priložnosti sodelovati v podobnem mednarodnem projektu. Zelo zanimivo je bilo v praksi spoznavati, kako različne kulture, pogledi, predznanja in komunikacijske sposobnosti vplivajo na proces dela v skupini. Poleg tega je bila to odlična priložnost za širjenje čezmejnih poznanstev in sodelovanja ter spoznavanje načinov dela na drugih evropskih univerzah. Želimo si, da bi nam fakulteta in univerza tudi v prihodnje omogočali čim več mednarodnih delavnic v okviru študija, saj je to odlična priložnost za širjenje obzorij ter pridobivanje dragocenega znanja in izkušenj iz prakse.

Namen delavnice tako ni bilo tekmovanje za najboljšo rešitev, temveč spoznavanje dela v praksi ter preizkušanje delovanja v interdisciplinarni in mednarodni skupini.

Besedilo in slike: Aljaž Hvala in Dejan Razpotnik, 1. letnik prostorskega načrtovanja